

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 21. oktober 1999 številka 42 (3036) • letnik 54 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Odbori ZSO potrdili koordinacijski odbor

Odbori ZSO so na svoji seji pretekli torek obravnavali predlog pogodbe o sodelovanju med obema osrednjima političnima organizacijama koroških Slovencev, ki je podlaga za ustanovitev koordinacijskega odbora ZSO in NSKS. Koordinacija bo potemtakem potekala na dveh ravneh: koordinacijskemu odboru v zasedbi tri : tri bo stal ob strani razširjeni koordinacijski odbor, v katerega bosta obe osrednji organizaciji imenovali po 30 oseb. Strankarsko-politična, svetovnonazorska vprašanja ter vprašanja zastopstva ne bodo teme koordinacijskega odbora. S tem je zagotovljeno, da bo odbor razpravljal o tistih vprašanjih, ki so v bistvu zajeta v členu 7 ADP in v katerih je mogoče doseči soglasje.

Odbori ZSO so tudi sprejeli smernice, da morajo zastopniki ZSO za koordinacijski odbor biti odborniki ZSO in v ZSO vključenih organizacij. Za ožji koordinacijski odbor so bili potrjeni: dr. Marjan Sturm, Ana Blatnik in dr. Janko Malle, namestniki pa so dr. Avgustin Brumnik, dr. Folti Sima in dr. Roman Schelländer. Do konca meseca oktobra bo ZSO izvedla še postopek za imenovanje odbornikov za razširjeni koordinacijski odbor.

NSKS bo o predlogu za koordinacijski odbor razpravljal in sklepal konec meseca oktobra, tako da bo usklajevalno telo koroških Slovencev lahko pričelo z delom že meseca novembra.

Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm je za naš list dejal, »da je ZSO vedno zagovarjala potrebo po usklajevanju narodnostne

politike oziroma po koordinacijskem odboru med koroškimi Slovenci. Oblika sodelovanja, za katero smo se odločili, predstavlja kompromis med ZSO in NSKS, ki bo omogočil – če bo volja na vseh straneh – konstruktivno sodelovanje in bolj atraktivno nastopnaje na znotraj in na zunaj«.

Mednarodni lutkovni festival Anima '99 je privabil gledalce tudi v očarljivi ambient šmihelskih gozdov

Stran 4

PREBERITE

Celovec

Slovenska gimnazija sodeluje pri novem evropskem projektu o manjšinah. **Stran 2**

Vestnikov izlet

Udeleženci 14. Vestnikovega izleta so se na hrvaški obali imenitno zabavali. **Stran 3**

Šmihel

Mednarodni lutkovni festival Anima 99 v Šmihelu je privabil okoli 4000 gledalcev in pokazal, da koroški amaterji sodijo v sam vrh avstrijskega lutkarstva. **Stran 4**

Beljak

Premiera »Jelke« v beljaški Studiobühne ni izpolnila pričakovanj. **Stran 5**

PREBLISK

■ Že 45 voznikov, ki so vozili po koroških avtocestah v nasprotno smer, je letos vzburilo javnost, mastilo naslovne strani dnevnikov, časopisov in navdihnilo prvo jutranjo konverzacijo delavcev in nastavlencev v koroških firmah in uradih. Fascinacija spektakla je že rimske

cesarje vodila v gradnjo kolosejev, kjer so s krvoločnimi igrami dušili izrodke domišljij prebivalcev in jim tako odvzeli breme nepomembnosti lastnega življenja. Tudi kompenzacija, ki se v naši družbi najbolj vidno kaže v globaliziranem, ozkem polju zaznavanja kulturne okolice (mainstream), zahteva spektakularne akcije in skrajne dogodivščine. Avstrija

sicer šteje med najbogatejše države sveta. Senca bogastva, sploh v Avstriji napojena z nevoščljivostjo, pa je mučni dolčas, ki vpije po spremembah. Pripeto v galop modrega šimelna je 3. oktobra modrikavost več kot milijona ljudi postavilo

Levo, levo, levo, desno ...

nove smernice, ki naj bi jih rešile iz zagate nepomembnosti. Odstranitev prometnih znakov, enosmernic in sploh prost dostop do avtocest, vseeno na kateri strani se voznik želi premikati, bi bila prava alternativa programiranemu kibernet-skemu vodstvu družbe, ki je doslej krotila nezadovoljstvo spremembe žejnega, strastnega posameznika. **jka**

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV IN PRIJATELJEV PROTIFAŠISTIČNEGA ODPORA

vabi na osrednjo spominsko svečanost V SPOMIN

PADLIM BORCEM
PROTI FAŠIZMU IN ŽRTEV
NACIONALSOCIALIZMA

Dne, 30. oktobra 1999, ob 15. uri ob partizanskem grobišču na pokopališču v Borovljah. Prisrčno vas vabimo, da se s svojimi znanci in prijatelji udeležite te svečanosti!

CELOVEC

Imenovanje novih ravnateljev se bo zavleklo

Postopek o imenovanju ravnateljic oz. ravnateljev na dvojezičnih ljudskih šolah na Bistrici v Rožu, v Diči vasi, Djekšah, Dobrli vasi, Galiciji in Kazazah bo predvidoma prekinjen, kot je za SV povedal vodja manjšinskega oddelka pri deželnem šolskem svetu Tomaž Ogris. Kandidati za ravnateljska mesta so sicer že znani, vendar do odločitve ustavne službe pri koroškem deželnem uradu o postopku objektiviranja ne bo prišlo do imenovanj. Ker glede postopka ni pričakovati hitre odločitve in so potem na vrsti še zasedanja pristojnih okrajnih kolegijev, Ogris ne računa z imenovanjem novih ravnateljev pred koncem šolskega leta.

CELOVEC

EL ponovno zahteva mandat

Ob načrtovani novelizaciji deželnega volilnega zakona, ki naj bi zagotovil strankam osnovni mandat pri 5 odstotkih oddanih glasov (doslej 10), je Andrej Wakounig (EL) izrazil razočaranje, da zakonski osnutek ne predvideva uvedbe mandata za slovensko narodno skupnost. V izjavi za medije je zato zahteval ustanovitev posebnega organa v okviru pristojnega pododbora pri deželnem zboru, v katerem naj bi sodelovala tudi EL.

Naslednji dve številki SV boste zaradi praznikov prejele ob petkih!

KOMENTAR

Marjan Sturm

Deželni glavar je te dni ugotovil, da je znanje slovenščine seveda tudi kvalifikacijski kriterij pri nameščanju ravnateljev na območju dvojezičnega osnovnega šolstva. S tem je sledil izvedeniškemu mnenju pravnih in pedagoških strokovnjakov prosvetnega ministrstva, ki so ugotovili, da je na podlagi manjšinskega šolskega zakona in delokroga ravnateljev na teh šolah (pedagoška kontrola celotnega pouka; prva personalna rezerva in komunikacija s starši) znanje slovenščine potrebno.

To stališče deželnega glavarja pozdravljam. Druga njegova ugotovitev, da dvojezična kvalifikacija v takih primerih, kjer je le malo prijav k dvojezičnemu pouku, naj ne bi bila potrebna, pa terja načelen ugovor.

Prvič to ni v skladu s pravno veljavnimi zakonskimi osnovami. Drugič pa je vprašanje, kdo določa mejo, kdaj naj bi bil ravnatelj dvojezičen in kdaj ne? Vsekakor se s tem odprejo vrata politizaciji ravnateljskih mest v vsakem po-

sameznem primeru, in tretjič temu naspruje dejstvo, da zdaj niso vsi dvojezično kvalificirani učitelji tudi avtomatično pripadniki slovenske narodne skupnosti. Tako je npr. bivši predsednik deželnega zbora Leo Uster prav na podlagi dvojezične kvalifikacije postal tudi ravnatelj. Takih pri-

Dvojezičnost – kriterij za ravnatelje

merov je vedno več, še posebej nekateri asistenčni učitelji so si pridobili ali si zdaj pridobivajo kvalifikacijo iz dvojezičnosti. Torej tudi ti bi bili diskriminirani, če bi se uveljavila napoved deželnega glavarja.

Potreba po dvojezični kvalifikaciji za ravnatelje na območju dvojezičnega šolstva s strani deželnega glavarja je treba oceniti pozitivno. O nadaljnjih interpretacijah pa se bo deželni glavar prav gotovo še pogovoril s pristojnimi na prosvetnem ministrstvu.

CELOVEC

Premisliti stare parole

Pretekli teden se je mudil na dvodnevem obisku na Koroškem član evropskega parlamenta, južnotirolec Michael Ebner. Obisk je služil predvsem izmenjavi informacij in medsebojnemu spoznavanju. Ebner je na novinarski konferenci skupno z poslujočim predsednikom NSKS Rudijem Voukom odločno odklanjal politiko določenih krogov na Koroškem, ki da nikakor ni v skladu z evropsko miselnostjo in integracijo. Dejal je, da so posamezne manjšine obogatitev, še posebno v obmejnih regijah kot je to Koroška. Večjezičnost in enakopravnost jezikov pridobiva v procesu integracije vedno več na pomenu, in če bo vse teklo po načrtu,

bodo v Evropskem svetu leta 2001 sklenili katalog o osnovnih pravicah. Ebner je tudi zahteval več solidarnosti in tolerance nasproti manjšinam. Stare parole, ki jih je bilo slišati ob 10. oktobru na Koroškem, ne morejo biti podlaga za reševanje odprtih vprašanj kot so to dvojezično otroško varstvo, podpora manjšinskim in drugim medijem in sosedski odnosi s Slovenijo. Junktimiranje s strani Koroške na naslov Slovenije glede nemške manjšine, JE Krško in avnojskih sklepov je Ebner ocenil kot nes pametno.

Glede vstopa Slovenije v EU je Ebner dejal, da bo morala Slovenija še prilagoditi svoj pravni sistem evropskim normam. Do konca leta 2002 pa naj bi bila zaključena pogajanja z državami, ki hočejo pristopiti. V primeru uspešnega zaključka bi Slovenija z letom 2004 ali 2005 postala članica EU. M. Š.

KOTMARA VAS

Kanalizacija napreduje

Na seji v torek, 12. oktobra 1999, je bila kanalizacija spet najvažnejša točka. Za kanalizacijski odsek 04 (Kotmara vas, Čahorče) je občina najela pri poštni banki PSK posojilo v višini 15 milijonov šilingov; to je predlagal tudi nadzorni odbor v svojem poročilu. Ker odsek 04 ni bil zajet v rednem proračunu, je bilo treba skleniti dodatni redni in izredni proračun.

Davek na pijače (menda nasprotuje pravi EU) je namensko vezan na okolje, šport in rekreacijo. Sklenilo se je tudi, da se v naselju Hanlo (Golič,

Medrejtje) voda iz lastne oskrbe sme uporabljati le za potrebe zunaj hiš. Za regulacijo kotmirškega potoka v Reki bo občina prispevala 20 % (mostovi so že zelo dotrajani). Pogodba s stanovanjsko zadrugo Neue Heimat (hiša na Prebeljski cesti) se spremeni. V Kotmari vasi se bo podaljšala cestna osvetljava (Prebeljska c., Šmarješka c.). Kanal za severozahodni del Čahorč bo tekkel mimo Glažarja in na Šmarješko cesto (skala!); črpalka ne bo potrebna, podjetje Mayreder bo prispevalo 50.000 šilingov za obnovo asfalta na Šmarješki. Občina bo kmetom plačevala 12 % za račune za strojno skupnost (največ 5.000 šil. letno). Za konec je občinski svet obravnaval še personalne zadeve.

PODIJSKA DISKUSIJA

Kam gre Koroška?

Pretekli torek je bila v Celovcu več kot potrebna podijska diskusija na temo Koroška – obmejna pokrajina na prelomnici?, ki so se je udeležili vidni predstavniki gospodarskega, kulturnega in političnega življenja. Diskutirali so finančna referentka in podžupanja mesta Beljak Monika Kohl-Kircher, Othmar Triebel (Združenje industrijalcev), Christof Schremmer (Urad za prostorsko načrtovanje), Hans Jörg Pawlik (Celovski sejem) in finančni referent Karl Pfeifferberger (FPÖ).

Gospodarski podatki za Koroško so v primerjavi z drugimi zveznimi deželami v po-

Beljak in Celovec, ki med seboj tekmuje, se bo v prihodnosti morala konkretno dogovoriti glede gospodarskih težišč in o medsebojnem sodelovanju. Mesto Beljak z okolico se je razvilo v zelo močno gospodarsko regijo (nad avstrijskim poprečjem) predvsem na področju industrijske proizvodnje, storitev in eksporta. Zanimiv je podatek raziskave, ki ga je omenila Kircher glede jezikovnih želja in potreb podjetnikov: 56 odstotkov si želi znanje italijanščine in 35 odstotkov obvladaje slovenščine. Ta podatek je diametralno v nasprotju z menjem nekaterih predstavnikov svobodnjaške in socialde-

pomembnost politike dobrososedskih odnosov v prostoru Alpe-Jadran, ki bo v prihodnosti gospodarsko postal še bolj pomemben. Razvoju in pospeševanju infrastrukture, trgovine, turizma in izobraževanju bo po njegovih besedah treba posvetiti še več pozornosti. Pawlik je predlagal tesnejše sodelovanje z gospodarsko močno Štajersko in skupno nastopanje v prostoru Alpe-Jadran. Vsi diskutanti so bili mnenja, da je to pametno in potrebno.

Po izjavah na podiju so se javili tudi diskutanti iz številne publike, ki so kritizirali intolerantno zadržanje nekaterih politikov do Slovenije, dvojezičnosti in premejnega sodelovanja. Meje pa da bo treba odstraniti predvsem še v glavi. Pfeifferberger pa se je kritiki izognil z argumentom, da

Udeleženci podijske diskusije v Celovcu

prečju nič kaj rožnati, čeprav je uspelo v nekaterih segmentih (tehnološki parki, področje elektronike, CTR, Silicon Alps, Siemens, izvoz in zaposlovanje) napraviti nekaj korakov naprej. Koroška, ki je razdeljena na dva centralna prostora,

mokratske stranke, ki še niso spoznali pomena večjezičnosti v obmejni regiji kot je to Koroška. Nadalje je izpostavila kategoriji zaupanja in zanesljivosti, ki sta izredno velikega pomena v gospodarskem življenju. Christof Schremmer je v svojem prispevku izpostavil

je gospodarstvo eno, politika pa drugo. Ugotovitev, da so Koroška in naši sosedi, ja celotna družba, v fazi nenehnega spreminjanja in prestrukturiranja, zahteva od vseh pristojnih v deželi, da iščejo na osnovi odkrite in odprte diskusije rešitve, ki bodo v korist celotnega prebivalstva. M. Š.

CELOVEC

Slovenska gimnazija z novim projektom v leto 2000

Slovenska gimnazija v Celovcu se v okviru svojega izobraževalnega programa že več let uspešno prizadeva za mednarodno povezovanje, spoznavanje in učenje dijakov. Najnovejši tovrstni projekt so pretekli teden predstavili v Celovcu.

projekta so zmanjšanje etnocentrističnih predsodkov, pojava rasizma in sovražstva do tujcev v sklopu pospeševanja aktivnega, interkulturalnega občanstva v EU. Manjšine gre pojmovati kot obogatitev posameznih držav, ki prispevajo k medsebojnemu sodelovanju, ra-

teme, pri čemer naj bi bile upoštevane ne samo šole manjšin, temveč tudi kulturna društva. Nenazadnje pa naj bi pobude iz projekta našle tudi pot v izpopolnjevalne in izobraževalne programe za učitelje.

Ozadje projekta je spoznanje, da splošno posredovanje zgolj faktografskega znanja še dolgo ne spreminja mnenja in vedenja o »tujcih« in o »tujem«. Načrtovana evalvacija napredovanja projekta in projektnih rezultatov naj bi zagotovila tudi neposredno vplivanje delovnih rezultatov na šole in na razumevanje tematike v posameznih sodelujočih deželah.

V ambicioznem projektu Comenius II »manjšine«, ki bo trajal tri leta, sodelujejo poleg slovenske gimnazije šole na Gradiščanskem in na Dunaju ter šole na Finskem in Nizozemskem, tematsko pa je osredotočen na področje geografije. Za komunikacijo med udeleženci bodo poskrbela delovna srečanja, seveda pa bo potekala tudi prek interneta. V pripravi in koordinacijski fazi se bodo povezovali prek e-maila, v drugi, zaključni fazi pa je načrtovana ureditev domače strani, ki bo nudila vsem zainteresiranim dostop do rezultatov projekta. Prvo delovno srečanje sodelujočih pedagogov in šol je bilo pretekli teden v Avstriji in je udeležence popeljalo mdr. še v Veliki Borištof in na Dunaj.

Projektni vodja na ZG in ZRG za Slovence Harald Kuchler (drugi z leve) z dijaki in kolegico Kathleen Ferrier z Nizozemske

»Comenius-2-project MINORITY« je naslov mednarodne izobraževalne kooperacije za interkulturalno vzgojo, ki ga podpira Evropska unija. Cilji

zumevanju in strpnosti. Nadaljnji cilj projekta je med drugim izdelava poučnih pripomočkov in šolskih knjig za dijake od 10. do 14. leta starosti na omenjene

170 PRIJATELJEV NA MORJU

Bilo je prijetno in veselo

Kar težko je verjeti, da se bo ideja, ki so jo pred 14 leti zasnovali tedanji uredniki ob 40-letnici našega najstarejšega koroškega slovenskega časopisa, Slovenskega vestnika, obdržala tako dolgo. Pri nas na Koroškem smo vajeni, da se nekaj pojavi, pa spet zamre. Pri Vestnikovem izletu je to drugače. Iz leta v leto, v dobrih in slabih časih časopisa

zabava, možnost za pomenek in umik v individualnost so pogoji za dobro počutje. In naši udeleženci se počutijo dobro.

Iz Podjune, Roža in Zilje so udeleženci napolnili tri Sienčnikove avtobuse in enega Rosentalerja. Največ jih je bilo iz Kotmare vasi, kjer so z Vestnikom šli na društveni izlet. Zelo so se odrezali v pliberškem kra-

brovnikom najlepšega bisera Jadrana. Harmonikar je raztegoval svoj meh, kapljica je pripomogla k pesmi in dobremu razploženju.

Sprejel nas je Rovinj v svoji košati sončni podobi in v restavraciji so nas postregli z okusnimi skušami in tudi s celinsko hrano. Tudi vina je bilo v izobilju. Nazaj do Umaga so že

Na zdravje 14. Vestnikovemu izletu!

in seveda tudi slovenske narodne skupnosti, vztraja, le malo zanika, toda vsako leto se ob (na Koroškem) temačnih 10.-oktobrskih dnevih proti soncu odpravi vsaj tri avtobuse udeležencev. Letos nas je bilo spet za pičle štiri-

ju, slabše v Kapli, pogrešali smo Škofičane, Radišane, Žužalčane in še koga.

Pa so jo skupaj mahnili preko Ljubelja, se kot po navadi ustavili na Lomu, na avtocesti in se potem spet zbrali ob kosi-

nekoliko preobložene želodce popeljali avtobusi, vmes pa smo še pokusili istrsko vino.

Po ne preveč napornem dnevu je bila zvečer zabava v hotelu imenitna. Pavličevi fantje so igrali kot za stavo, plesalci pa

Po sinjem Jadranu nas je izletnike popeljala ladja Princess

ri. Postali smo velika družina prijateljev, družina, v katero nekateri vstopajo vsako drugo ali tretje leto, nekateri so ji zvesti vsako, družina, ki brez predsodkov sprejema novince, jih spontano vključi vase brez nadležnega spraševanja, kdo, odkod in kaj si.

Najbrž je prav v tem skrivnosti uspešnosti Vestnikovih izletov. Prav zagotovo pa v zavestni in odgovorni organizaciji. Za naše ljudi ne sme biti prav nič prepuščeno naključnosti. Te smo siti že doma. Skupno potovanje, bivanje, izlet in

lu v hotelu Lucija v Portorožu. Prav nič se ni mudilo. Lepo obnovljeni hotel Koralj, z zvenečim imenom Sol Elite, so dosegli popoldne in dovolj je bilo časa za počitek pred večerjo in zabavo z živo glasbo Tria Pavlič.

Sobotni dan v sicer nekoliko hladnem poletnem vremenu je kaj kmalu ogrelo sonce, avtobusi so popeljali udeležence do Poreča, tam pa se jih je večina vkrcala na ladjo Princess, ki jih je v brezvetrju kot po olju popeljala ob prelepi zahodni istrski obali do Rovinja, za Du-

so bili neumorni. Tu in tam je bilo slišati pesem, kateri se pravi Korošči ne znamo odreči.

Seveda se je dogajalo tudi kaj skrivnostnega, kar pa ni za objavo. Bilo je tudi nekaj smešnih trenutkov, le kaj bi brez njih, toda v celoti je prevladovala dobra, celo prekipevajoča volja.

Nedelja kot nedelja: vožnja proti domu, zabava v avtobusih, pozno kosilo v hotelu Krona v Domžalah, stisk rok in na svidenje na 15. Vestnikovem izletu.

J. R.

Trio Pavlič je na plesišče zvabil številne plesalce

Sestri Koletnikovi iz Čirkovč z Brumnikovo mamo z Obirskega

Kotmirčani so bili neugnani

Le kaj sta premlevala Mlinar in Pečnik?

Gorjancem je dobra kapljica kar teknila

Slike: Hanzi Weiss

ŠMIHEL – ANIMA 99

Lutke so očarale otroke in odrasle

Velika čast in priznanje gre prosvetarjem domačega Katoliškega kulturnega društva s prizadevno predsednico Micko Opetnik na čelu, vsem domačim lutkarjem, vaščanom, šolam in Veroniki Kušej s Krščanske kulturne zveze, Bredi in Tinetu Varlu in vsem, ki so gostili mednarodni avstrijski lutkovni festival Anima 99. Festival organizira vsake dve leti Österreichischer Bundestheaterverband. Bilanca pa je izredno vzpodbudna: nad 4.000 obiskovalcev je pokukalo v čarovni svet lutk!

Priprave

S pripravami na ta izredni dogodek v Mekki koroškega slovenskega lutkarstva so organizatorji in organizatorke začeli že meseca oktobra lani. Levji delež pa so prispevali prav domači prosvetarji, vaščani, šole in razne inštitucije. Vsakega, ki se je udeležil predstav ali pa se peljal skozi Šmihel, je pozdravila lutkovna žival animacel, v vasi sami so viseli transparenti in lepaki, ki so opozarjali na lutkovno srečanje. Pred farnim domom pa je kraljevala 10 metrov visoka z zrakom napihnjena lutka. Micka Opetnik: «Skoraj vsa vas in njena okolica je sodelovala in vsi so bili stootstotno pripravljeni pomagati, nekateri so si celo vzeli dopust. Uspešni festival je bil veliko doživetje za sodelavce in obiskovalce.»

Skrivnosti gozda: Žalke žene so izpolnile željo nesrečnega čevljarja

Veronika Kušej, odgovorna za gledališko in lutkarsko dejavnost pri KKZ in odbornica Koroškega deželne gledališkega združenja, je prav tam dala pobudo, da se ta festival izvede v Šmihelu, ki ima že dolgoletno lutkarsko tradicijo. Oktobra lani je bila prva seja. Priprave pa so trajale skoraj leto dni.

Pestrost lutkarstva

Zamisel festivala Anima 99 je bila prikazati in približati publiki pestrost lutkovnega gledališča in možnosti lutkarskega izražanja domačih in tujih sku-

pin. Vsega skupaj je na festivalu nastopalo nad 60 lutkarjev iz Italije, Nemčije, Slovenije, Slovaške in Avstrije.

V festival je bil vključen bogat spremljevalni program: razstava lutk in skic Brede Varl, ki so nastale v zadnjih letih v zvezi z lutkarskimi predstavami v Šmihelu in Celovcu, ulični spektakel na glavnem trgu v Pliberku, lutkovni safari, razgovori, srečanja, spoznavanja itd.

Izredni dogodek pa je bil na sporedu po slavnostni otvoritvi v četrtek pod geslom »Skrivno-

sti gozda«, v gozdu na hribu Sv. Katarine. Domači lutkarji so v prekrasni naravni kulisi uprizorili v sodelovanju vaščanov očarljivo predstavo »Sonček, kje si?« (režija in scenarij Tine Varl, lutke in kostumi Breda Varl). Otrokom in odraslim pa so žarele oči v sijaju voščenih bakel. Na skupno 14 predstavah so lutkarske skupine pokazale, kaj vse je lutkovni svet. Breda Varl: »Letošnji festival Anima je pokazal, da so koroško-slovenske skupine daleč nad avstrijskim nivojem amaterskih skupin. In to v kon-

ceptualnem, celostnem, režijskem in likovnem smislu. Korošci so v smislu modernih trendov lutkarstva absolutno izstopali. Nivo na festivalu je bil dober, čeprav sta manjkali dve vrhunski avstrijski skupini.«

Doživetje in spoznavanje

Zanimiv aspekt festivala pa je bilo tudi to, da je potekal v dvojezični vasi oz. občini. Šmihel in sosednje občine so tako imeli priložnost, da se predstavijo mednarodni lutkarski javnosti – kulturnozgodovinsko in tudi turistično. Slovenščina je bila enakopraven partner, dvojezični plakati, vabila, festivalni časopis in tudi otvoritev so bili vzorno dvojezični. Za vaščane je bil festival veliko doživetje, spremljali so ga z velikim navdušenjem. Opaziti je bila solidarnost med starejšimi lutkarji in študenti, ki so prav tako prišli pomagati in igrati z lutkami. Domači lutkarji so spoznali lutkarje iz drugih dežel, njihovo delo, skrbi in načrte. Po prireditvah pa so se zbrali vsi lutkarji v prijetnih prostorih farnega doma in pozno v noč kramljali o svetu lutk in še o čem ... Festival je lutkarje seveda spodbudil k nadaljnjemu delu z novimi dosežki. Micka Opetnik: «Navezali smo stike z različnimi skupinami in jih povabili na nastope v Šmihel.»

Mirko Štukelj

Glasbena ustvarjalnost je eno najbogatejših poglavij slovenske kulture. Zunanji opazovalci povezujejo s Slovenci, še posebno s koroškimi, celo predstavo, da je to zgolj narod muzikantov in pevcev. Čeprav je to seveda le kliše, je glasba vseeno ena tistih umetniških panog, v kateri se slovenski ustvarjalci niso samo mednarodno uveljavili, temveč so se tudi izkazali kot vplivni inovatorji. Za novejši čas lahko navajamo predvsem dve skupini, ki si po ustroju – vsaj na prvi pogled – ne moreta biti različnejši: ansambel bratov Avsenik in promotorji Neue slowenische Kunst Laibach. Toda skupini ne združuje samo to, da sta tematizirali domačo grudo in slovenstvo, temveč tudi dejstvo, da je Slavko Avsenik mlajši produciral Laibach.

Že pred nekaj časa sta v Sloveniji izšli dve monografiji, ki vsaka po svoje nudita podrobnejši vpogled v novejši razvoj slovenskega glasbenega ustvarjanja na področju resne, zabavne in narodnozabavne glasbe. Muzikolog Franc Križnar, esejist, kritik, glasbeni urednik na Radiu Slovenija in avtor strokovnih knjig, predstavlja na osnovi vprašanj in v kratkih portretih 110 sodobnih slovenskih skladateljev od Slavka Avsenika, ki v kratkem obhaja svoj 75. rojstni dan, do

IZ SVETA GLASBE

O slovenskih skladateljih in muzikantih ali Od bratov Avsenik do Laibacha in naprej

Marjana Lipovška, Jožeta Privška in Primoža Ramovša. Knjiga je opremljena z izbranimi fotografijami Tihomirja Pinterja, uveljavljenega slovenskega fotografa in portretista. Med imeni skladateljev je najti tudi koroškega Slovenca, namreč Kapelčana Hanzija Artača, ki je uglasbil tudi vrsto pesmi Milke Hartman. Prvotni glasbeni samouk se je med tem v slovenskem glasbenem svetu uveljavil in od leta 1992 dalje živi kot svobodni umetnik v Galiciji.

Knjigo uvaja oris glasbenega razvoja na Slovenskem od začetkov do danes v slovenskem in angleškem jeziku, pri čemer avtor posredno ponazarja, da je slovensko glasbeno ustvarjanje rezultat najrazličnejših vplivov in ga zato ni mogoče kakorkoli nacionalno definirati, čeprav so skladatelji, predvsem v prejšnjem stoletju, iskali »nacionalni izraz«. Kljub temu pa ima »slovenska« glasba lahko tudi nacionalne identifikacijske razsežnosti.

Druga knjiga z naslovom Vsi najboljši muzikanti, delo

znanega avtorja besedil in pisatelja Ivana Sivca, pa bo razveselila predvsem ljubitelje narodnozabavne glasbe. Gre za prvi del obširne monografije o tej glasbeni zvrsti, kakor se je razvila od konca vojne do leta 1973. Knjiga, ki temelji na magisterskem delu avtorja, je pisana revija s 500 fotografijami,

anekdotami, 130 naslovi različnih ansamblov, 120 avtorji glasbe, besedil in humoristov, 85 najbolj priljubljenih ansambli, 100 najlepšimi besedili in 50 uspešnicami z notami in tekstom. Na koncu knjige pa bralec najde še portete izdelovalcev glasbil in naslove številnih aktivnih ansamblov in produ-

... so narisali otroci dvojezičnega vrtca iz Šentprimozja: Na ogled pa so v tednu varčevanja od 22. do 30. oktobra na ogled je v prostorih Posojilnice v Škocjanu. Slike seveda ne prodajo, zato so pripravili bazar, na katerem lahko kupite raznorazne stvari.

centov. Obširno poglavje pa je tudi v tej knjigi posvečeno delu skladatelja zborovske in narodnozabavne glasbe Hanzija Artača.

Da glede narodnozabavne glasbe ne bi prišlo do kakih nesporazumov, etnolog Janez Bogataj že v spremni besedi pomete z mislijo, da bi narodnozabavni ansambli lahko imeli kaj skupnega z dediščino ljudske glasbene kulture. Nasprotno je to komercialno nadvse uspešen pojav sodobne množične kulture, ki na različne načine vpliva na potrošniško kulturo in tudi na način človekovega življenja in vedenja v prostem času in zunaj njega. Drugi del knjige bo izšel čez nekaj let.

A. Leben

Franc Križnar, Tihomir Pinter: *Sodobni slovenski skladatelji/Contemporary Slovene Composers.* Ljubljana: Prešernova družba, 1997, 336 str., cena pribl. 10.000 SIT. (Naročila: Franc Križnar, Radio Slovenija, Tavčarjeva 17, SLO-1000 Ljubljana, tel: 00386-61-15 52 111).

Ivan Sivec: *Vsi najboljši muzikanti. Razvoj narodnozabavne glasbe od začetkov do leta 1973. 1. Del. Mengeš: ICO, 1998, 582 str., 12.810 SIT. (Naročila: Ivan Sivec, Medvedova 5, SLO-1234 Mengeš, tel: 00386-61-73 86 42).*

PREMIERA JELKE V BELJAKU

Igra, ki ne prepriča

Tema upora nasploh, še posebno pa slovenskih partizanov proti nacionalsocializmu na Koroškem je na domačih odrih redko prisotna snov. Studiobühne v Beljaku se je je lotila po življenjski zgodbi Helene Kuchar-Jelke in njene družine z gledališkim eksperimentom, ki ni mogel prepričati.

Kar je bilo videti na beljaški premieri, je spominjalo na laboratorij, kjer se dogajajo procesi, za katere se ne ve prav, kaj naj bi pokazali. Napovedana je bila groteska, eksemplaričen, tudi s humorjem začinjen prikaz neke sodobne Matere korajže ali kako mali človek preživi v njemu sovraženem okolju. A na odru se je odvijala farsa, ki je prevečkrat spominjala na malo duhovito ponaredek kake ljudske igre. Premočno so izstopali klišeji o zakotnem svetu čudakov, kmečki naivnosti in zvitosti, da bi jih lahko umilil siceršnji koncept, ki z razkosanim časovnim zaporedjem in preobrazbo protagonistov v različne vloge da slutiti težnjo po odtujitvi avtentičnih zgodovinskih dogodkov, s čemer naj bi nastala neka nova (nad)realnost. A igre v igri se zdijo malo motivirane in poskus odtujitve v smeri neke brezčasovne izpovedi ne deluje. Da se na odru v slovenskem jeziku predvsem zmerja, je tako malo originalno kot preobrazba nacističnih policistov v pohotne, krvoločne

pse. Hitro menjavanje prizorov in časovni prelomi tudi ne morejo nadoknaditi manjkajoče dinamike v igri, ki pusti človeka tudi v hrupnih scenah ravnodušnega. K temu je prispevala še – vsaj na premieri – nehomogena igra ansambla z rutinirano profesionalko Lenčko Ferenčak, amaterjem Hanne-som Pirkerjem in mnogolikim Svenom Seegerjem. Kar pa je režiserki Susanne Lietzow z dramatisacijo Jelkine pripovedi vsekakor uspelo, je to, da nikoli ne zaide v nevarnost ustvarjanja herojskih mitov. Žal je ostala inscenacija nekje na pol poti med teatralnim preoblikovanjem upornosti sicer prilagodljivega človeka v dobi političnega nasilja in kritiko družbe, ki Slovencem na Koroškem ni bila naklonjena ne pred vojno ne po njej.

A. L.

Peter Kuchar o uprizoritvi:

Kdor hoče razumeti dogajanje, mora najprej prebrati knjigo. Sicer pa igra s knjigo nima kaj dosti povezave. Mati je bila hrabra junakinja, ki je kot ženska nesebično podpirala partizane. Tudi ni bilo prikazano, kako so jo v visokem snegu na domačem domu ujeli in kaj smo otroci doživeli. Veliko pa je bilo poloma, ki ga nisem razumel. Zelo sem pa vesel in ponosen, da se javnost po dolgih letih zopet ukvarja z imenom Jelka in s partizansko problematiko. Če kdo misli, da je vse propadlo, pa seveda nima prav. Jelka ni bila taka, niti oče ni bil tak. Tudi partizanska svoboda za mamino ni zasijala, ker so jo po vojni zopet napadali belogardisti in nemškutarji. Ona pa se je naprej ukvarjala z mladinsko prosveto.

Je pa tako: če je kdo vse to doživel, se veseli, da sploh še kdo o tem govori. Osebnost ne morem reči, da smo bili partizani edini zveličavni. Uprli smo se, in taki, kot smo bili, smo pač bili. Če igra vse to ni mogla pokazati, ne morem pomagati. Sem pa razočaran zaradi nekaterih kritik, ki menijo, da je spodletelo igralcem. Jaz jim samo čestitam, da so se tega lotili.

PREMIERA V SELAH

Dobrosrčna mala čarovnica

Na posnetku z generalke čarovnice brezuspešno hočejo rožnato Rožico spremeniti v hudobno

Tudi ob koncu leta 1999 bodo v Katoliškem prosvetnem društvu Planina v Selah lahko zapisali, da so pripravili dve gledališki igri. Prva je z vajami končala mladinska gledališka skupina, in sicer so pripravili mladinsko igro s plesom in petjem z naslovom »Dobrosrčna mala čarovnica«.

Režiser Franci Končan je igro mehiške pisateljice Marie Clare Machado, ki je bila napisana za lutkovno uprizoritev, že postavil na oder pred dobrimi desetimi

leti v Sloveniji. Ker pa je v izvirnem besedilu premalo čarovniških vlog, je na njegovo željo Marjan Belina priredil besedilo tako, da je v igri lahko nastopilo čim več mladih igralcev, napisal pa je tudi besedila za songe, ki jih je za mlade iz Sel uglasbil Roman Verdel. Tudi to, da čarovniške učenke postanejo prave čarovnice šele z uspešno opravljenim izpitom, je nastalo s priredbo izvirnega besedila. Bistvo igre, da ena od njih, rožnata Rožica, noče biti hudobna, in da jo hočejo spremeniti, pa je ostalo isto.

Fantje, ki so še lani igrali v mladinski gledališki skupini, so letos ugotovili, da so »ta hec« že prerasli, zato prijaznega Petra igra Katarina Olip. Rožica, ki noče postati hudobna, je Sara Dovjak, čarovniška učiteljica Čenčara je Milena Olip, čarovnik Gadji strup pa Marko Oraž. Simona Roblek, Monika Olip, Anamarija Ogris, Melanie Dovjak in Mihaela Mautz pa so čarovnice, ki brez težav opravijo izpit iz hudobnosti. Za gib je skrbela Minka Veselič Kološa, za kostume Gordana Schmidt, za sceno pa Toni Stern.

Režiser je želel poudariti, da s pesmijo, ki je prisposoda za umetnost, lahko premagujemo zlobo, in na koncu Rožica in Peter zapojeta, da bosta povsod razglašala ljubezen. Vendar pa se v igri sporočilo o premagovanju zla izgubi ob dejstvu, da so bile v zgodovini ženske, obsojene čarovništva same žrtve zla, ki jih je prav s pomočjo simbolike, ki jo vsebuje pesem »N'mav čez jezaro«, spremenil v matere. Vendar pa so dekleta v vlogi čarovnic uživala, in to ni nepomembno.

Irena Destovnik

GRADEC

Otvoritev Slovenskih dnevov '99

Pretekli ponedeljek zvečer je bila na Inštitutu za slavistiko v Gradcu otvoritev Slovenskih dnevov. Slovenski dnevi imajo v Gradcu že dolgo tradicijo. Letos je program še posebej pester, saj Klub slovenskih študentk in študentov praznuje svojo 25-letnico. Kulturni dnevi so se začeli z vernisažo in branjem koroškega umetnika Gustava Januša, ki praznuje letos tudi okrogli rojstni dan. Bral je tako pesmi iz mlajših let kakor tudi iz novejših. Glasbeno so ga spremljali Toni Boschitz, ki je zaigral uglasbene

pesmi umetnika, ter kitarist Janez Gregorič in flautist Kristijan Filipič.

Poleg veleposlanika Republike Slovenije na Dunaju Iva Vajgla in mestnega svetnika Ernsta Kalteneggerja se je zbrala tudi vrsta starejših klubskih odbornikov, ki so pred 25 leti ustanovili Klub slovenskih študentov v Gradcu (tedaj še ni bil emancipiran). Uvodoma je spregovoril predsednik kluba Boris Gallob o zgodovini in delovanju kluba. Omenil je pomen društva kot ohranitelja slovenske kulture in besede v nemškem okolju. S prireditvijo kot so to Slovenski dnevi se Klub predstavlja širši javnosti in s povabilom mnogih slovenskih umetnikov pogloblja kulturne vezi med Slovenijo in Avstrijo!

Tamara Pinter

9. PRIMORSKI DNEVI

S kulturo k mladini

Preteklo nedeljo so se z uprizoritvijo komedije »Zares čuden par« končali 9. primorski dnevi, ki jih skupaj organizirajo Kršćanska kulturna zveza, Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici in Slovenska prosvetna

Zveza v Trstu. Ves teden so slovenski rojaki iz Italije v raznih krajih po Koroškem predvsem mlajši publiki predstavljali del svoje kulturne dejavnosti. Ob gledališki predstavi so bili na spored ubranja Miroslava Košute in Alojza Rebule za šolsko mladino, komorni koncert s petjem in večer glasbenih šol. Običajni »povrati obisk« koroških društev na Primorsko pa bo predvidoma oktobra leta 2000.

CELOVEC

Domovina, kaj je to?

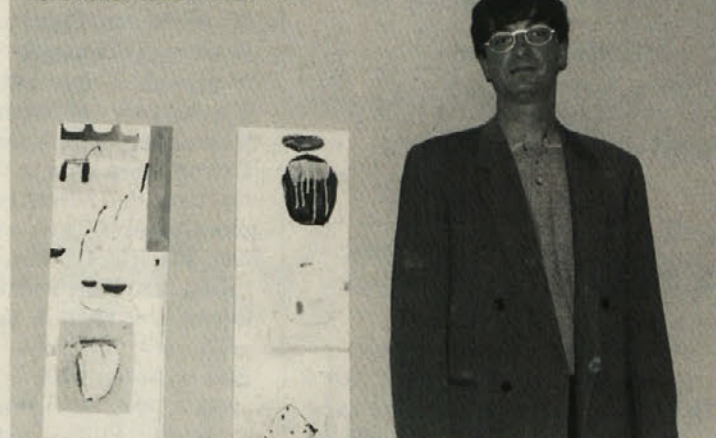
Na Koroškem je oktober brez dvoma tisti čas, ko je zaradi plebiscitne odločitve iz leta 1920 in tega, kar je sledilo, največ govora o pojmu domovina. Lani so zgodovinarji celovške univerze in avstrijska visokošolska zveza priredili vrsto predavanj na to temo, kjer so sodelovali politični in cerkveni predstavniki, zastopniki domovinskih društev ter znanstveniki, umetniki in gospodarstveniki. Točno leto dni pozneje so v deželni hiši v Celovcu in v parlamentu na Dunaju predstavili rezultat teh predavanj v knjižni obliki. »Heimat, bist du ... Sichtweisen« prinaša 24 različ-

nih pogledov na vprašanje domovine, ki ga tako ni moč natančno opredeliti, saj sproži pri vsakem posamezniku različne misli. K sodelovanju so bili povabljeni tudi zastopniki »levega strankarskega spektra«, ki pa so to odklonili, tako da prihaja večina prispevkov z desnega in konservativnega strankarskega oz. ideološkega tabora. Med avtorji sta z Marjanom Sturmom in Reginaldom Vospernikom tudi dva koroška Slovenci, sicer pa so Slovenci prisotni tudi v eseju Egyda Gstettnerja, ki mu je SAK – nogometni klub brez pravega domačega igrišča – nekakšna prisposoda za položaj koroških Slovencev.

A. L.

Heimat, bist du ... Sichtweisen. Izd. Ulfried Burz, Gerda Kreiner, Wolfgang Lehofer. Celovec: Alekto, 1999, 198

Okus tišine ...

... je Rudi Benetik poimenoval cikel stenskih objektov, ki so nastali na mednarodnih slikarskih tednih v Piranu in so zdaj na ogled v Galeriji Magnet v Velikovcu. Razstava je odprta od ponedeljka do petka, od 10–12 in 16–18. ure. Ob sobotah od 9–12. ure.

PRIREDITVE

PETEK, 22. 10.

- LOČE, Taberna Paco – SKD Jopa Baško jezero
19.30 Večer domačih pripovednikov
BILČOVŠ, Gostilna Koren – SPD Bilka
20.00 Redni občni zbor
BOROVLEJE, občinska hiša – SPD Borovlje in Posojilnica
20.00 »Dober večer, sosed!« – Komorni zbor SPD Borovlje, MGV Alpenrose, MePZ PD Sele, Cerkevni zbor Šentjanž, Vokalna skupina Slovenji Plajberk, Šmarješki trio, Mladinska igralska skupina Sveče, Zbor vaške skupnosti Glinje, Združeni zbor ljudskih šol

SOBOTA, 23. 10.

- ŠENTJAKOB – KIS, RC Šentjakob
8.00 Biološko vrtnarjenje
ŠMIHEL – KIS, KPD Šmihel
14.00 Biološko vrtnarjenje
SELE, farna dvorana – KKZ, PD Sele
19.30 Koncert »Odmevi izpod Andov«. Mladinski pevski zbor San Justo – Buenos Aires
RADIŠE, kulturni dom – SPD Radiše
20.00 »Dober večer, sosed!« – Pevske skupine SPD Radiše, Stadtchor Ferlach/Borovlje, SZABO-kvartet
ROŽEK, Ljudska šola – KD Peter Markovič
20.00 MoPz SPD »Trta« – pesmi Pavleta Kernjaka »Moja ljubezen«
ŽELEZNA KAPLA, farna dvorana – SPD Zarja
20.00 »Dober večer, sosed!«

NEDELJA, 24. 10.

- ŽELEZNA KAPLA, Farna dvorana – KKZ, PD Sele
9.30 Koncert »Odmevi izpod Andov«. Mladinski pevski zbor San Justo
PLIBERK, Grenzlandheim – Občina Pliberk
11.00 Srečanje starejše generacije
VELIKOVEC, Dvorišče Posojilnice-Bank – PD Lipa
14.00 »Iz semena pa bo lipa zrasla ...«. Vokalna skupina »Lipa«, otroška skupina »Lipov cvet«
BELJAK, novi Congress-center – Založbi Drava in Mohorjeva
19.00 »Blazno resno o seksu«. Horst Ogris bere iz knjig Dese Muck

PONEDELJEK, 25. 10.

- SELE, Farni dom – KPD Planina, SPD Herman Velik
19.30 Literarni večer in razstava slik ob 60-letnici Gustava Januša
DOBRLA VAS, Kulturni dom – SPD Srce
20.00 »Dober večer, sosed!« – MePZ Srce, Goslinski vaški muzikantje, ženski tercet iz Dobrle vasi

TOREK, 26. 10.

- RADIŠE, pred Kulturnim domom – SPD Radiše
10.00 Pohod po Radišah

ČETRTEK, 28. 10.

- CELOVEC, ke, Südbahngürtel
20.00 »Jelka« (v nemškem jeziku)

SOBOTA, 30. 10.

- BOROVLEJE, pokopališče – ZKP
15.00 Osrednja spominska svečanost v spomin padlim borcem proti fašizmu in žrtev nacionalsocializma
ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
19.30 Premiera: »Cesarjeva nova oblačila« II. otroška skupina

OD 20. DO 24. OKTOBRA

Teden knjige
v Beljaku

Knjižni sejem v Frankfurtu je zaprl svoja vrata, naj živi teden knjige v Beljaku! Še do nedelje, 24. oktobra, predstavljajo razne založbe, mdr. tudi koroške slovenske, v kongresnem centru v Beljaku nove knjige iz različnih žanrov: od mirovnih pogodb za Kosovo do naravnega paradiža na Korziki, o blazno resnem seksu, o pedagogiki proti rasizmu v Evropi, o Jakobovem potovanju po Avstriji, pa o najlepših molitvah o cvetočih rožah.

Komur je bil Frankfurt predaleč in ne verjame, da to, kar Franček ni bral, tudi Franc ne bo vedel in kdor je že prebolel prehitro smrt nemškega pisatelja Konsalika, je prisrčno vabljen v Beljak, da si napolni glavo s »pisano« modrostjo.

Podrobnejše informacije o programu lahko dobite po telefonu: 04242/27341.

Drava – Naša knjiga

Iščemo
VAJENCA/VAJENKO
oz. pomočnika/pomočnico
za našo knjigarno

Pogoj: znanje obeh deželnih jezikov

Telefon: 0 46 3/55 4 64

Naslov: Drava – Naša knjiga

9020 Celovec, Paulitschgasse 5–7

Zveza koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora

26. 10. izlet na Štajersko

Program: v Mariboru ogled muzeja NOB; odhod na Pohorje (Pohorski bataljon); ogled Slovenskih Konjic; možnost nakupa vina (kante vzemite s seboj).

Odhodi: Celovec ob 7.30, Dobrla vas ob 8.00 in Pliberk ob 8.30.

Cena je 350.–

PRAZNUJEJO! Hubert Podgorshek iz Železne Kaple – 60. rojstni dan; Urši Dissinger iz Šentjakoba – osebni praznik; Kristl Jug z Borovnice – 80. rojstni dan; Hanzi Kelih iz Sel – 60. rojstni dan; Milka Dumpelnik iz Štebna – rojstni dan; Karl Polanc z Dvora – rojstni dan; Hilda Snedec s Ponikve – rojstni dan; Hanzej Dumpelnik iz Štebna – rojstni dan; Marija Pachtev iz Pliberka – rojstni dan; Trezi Weiss iz Gorič pri Vetrinju – 80. rojstni dan; Marjan Gasser iz Bilčova – 30. rojstni dan; Pepej Suher z Golšove pri Žihpoljah – osebni praznik; Franc Lesjak iz Goselne vasi – 60. rojstni dan; Urška Zergoj iz Kazaz – rojstni dan; Uršula Markovitz iz Vinogradov – rojstni dan; Peter Setz iz Gorič – rojstni dan; Gregor Slugovec z Lancove – rojstni dan; Josefina Drobesh iz Male vasi – rojstni dan; Kati Pečnik iz Šmarkeža – rojstni dan; Hedvik Kosmatsch s Kogelske gore nad Suho – 80. rojstni dan; Ana in Anton Mak iz Borovelj – zlato poroko; mag. Bertl Wuttej iz Celovca – rojstni dan; Flori Koschat iz Podgorij – rojstni dan; Micka Miškulnik iz Velike vasi – rojstni dan; Elizabeta Dobnik z Doba – 84. rojstni dan; Krista Kral iz Celovca – okroglo obletnico; Milan Piko

SLOVENSKI VESTNIK
čestita!

iz Vidre vasi – rojstni dan; Hubert Ogris iz Trebelj pri Šmarjeti – rojstni dan; Andrej Wakounig iz Dvora pri Šmihelu – rojstni dan.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
dr. Andrej Leben (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser StraBe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

Četrtek, 21. 10. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Žilja

Petek, 22. 10. ■ 18.10 Utrip kulture

Sobota, 23. 10. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

Nedelja, 24. 10. ■ 6.06 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten!

Ponedeljek, 25. 10. ■ 18.10 Kratki stik

Torek, 26. 10. ■ 18.10 Otroški spored

Sreda, 27. 10. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

Nedelja, 24. 10. ■ 13.30 ORF 2 • Tradicionalne prireditve ob avstrijskem nacionalnem prazniku v Borovljah, Železni Kapli in na Radišah. • Kaj takega, kar je zemlja dala, ji je treba vrniti! • Super trim-sedmerboj južnokoroških vasi • Koroški nogometni dvoboj v regionalni ligi – Sredina: SV St. Veit – SAK.

Ponedeljek, 25. 10. ■ 3.15 ORF 2 – Ponovitev 16.30 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

VSAK DAN ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Domače viže in zborovska glasba 8.30 Živa (do 10.00) 14.00 V taberni 16.00 Od štirih do šestih

Nedelja, 24. 10. ■ 8.00 Otroški vrtljak 8.30 A capella 15.30 Voščila

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PETEK, 22. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 Kärnten unten durch (pon.) 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Kultura: K. Jenschatz, Irena Destovnik – Aus den Dörfern 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Glasba 20.00 Soundcheck 21.00 DJ-Line 24.00 Po Koroškem: Glasbena šola – Božo Hartman/Roman Verdel (pon.)

SOBOTA, 23. 10. ■ 10.00 Simpozij v Osojah: Umetnost in demokracija – Rainer Jochims 11.30 Campus 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Die Welt ein Dorf: Faktor 4 18.00 Sto decibelov 18.45 Poročila 19.00 V pogovoru: U. Habsburg (pon.) 20.00 Yugo-Rock 23.00 Siesta

NEDELJA, 24. 10. ■ 10.00 Evropa v enem tednu (BBC) 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna: SCRIPT (feministični kulturni časopis) 12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Special: Inicijativa manjšine 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Alpe Adria: Agenda 2000 20.00 Sunday Loops 22.00 For those about to Rock 24.00 Glasba

PONEDELJEK, 25. 10. ■ 10.00 Dan odprtih vrat v studiu radia Agora 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Alpe Adria: Agenda 2000 (pon.) 18.00 Kärnten unten durch (3) 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Blazno resno o seksu (4) 20.00 Take the Jazz Train 22.00 Die Welt ein Dorf: Faktor 4 (pon.) 23.00 Šoja & Elster (pon.) 24.00 Simpozij v Osojah: Rainer Jochims (pon.)

TOREK, 26. 10. ■ 10.00 Viški iz enega leta oddajanja 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 V pogovoru: Andrej Moritsch 18.00 Šport 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Best of AGORA 20.00 Noche Latina 22.00 Literarna kavarna (pon.) 23.00 Nachtfalter 1.00 Šport (pon.)

SREDA, 27. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.30 Vox latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Po Koroškem 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Stay tuned 20.00 Ruff Radio 22.00 Madforce 24.00 Special: Inicijativa manjšine (pon.)

ČETRTEK, 28. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Glasba 18.00 Šoja & Elster 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Yesterday & Today 20.00 Music for the Masses 23.00 Freak Show 1.00 Soundtrack

SELE NA KOTU

Pevsko srečanje na Bajtišah

V nedeljo, 17. oktobra, so se na povabilo SPD »Herman Velik« v Selah na Kotu v gostilni na Bajtišah zopet zbrali pevke in pevci, da bi s svojim petjem olepšali popoldan vsem, ki ljubijo ubrano petje in družabnost. Prvič so se nam predstavile pevke okteta 5 in 3, tokrat z eno pevko manj, ki so navzoče očarale s svojim ubranim petjem in s svojo preprostostjo. Pet sester družine Stern ter tri »une«, od katerih sta se dve priženili, sestavljajo to skupino,

ki obstaja šele od meseca maja dalje. Vodi jo, kako bi lahko bilo drugače, Pavli Štern, ki jim je napisal tudi lepo himno. Poslušati jih je bilo užitek in vse nasmejane so to vedrost prenesle na publiko.

Pa tudi gostje iz pobratene občine Škofje Loke, moški oktet Ceh, so bili navdušeni nad njimi. Pogrešali pa so med gledalci zastopnike občine Sele in drugih društev.

Moški oktet Ceh deluje v pomlajenem sestavu od leta 1997

dalje. Vodi ga gospod Janez Jocif in prvič je nastopal na Koroškem. Presenetil z lepimi glasovi in zelo zanimivo instrumentalno spremljavo pri dveh pesmih. Rade volje je po oficialnem delu dodal še nekaj pesmi, navdušeni pa smo bili tudi nad izvrstnim kantavtorjem med pevci, ki je bil tudi takoj pripravljen zapeti nekaj svojih komadov.

Pevsko srečanje je ponovno potekalo na zelo sproščen in prijeten način. Ob kavi, pecivu in dobri kapljici je večina poslušalcev še posedela, Štefan je zaigral na harmoniko in ko se je začelo temniti, smo se odpravili proti domu.

E. V.

JESENICE

Fotografska razstava »Človek in kovina '99«

V razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah so v petek, 8. oktobra, odprli bienalno meddruštveno razstavo črno-bele in barvne fotografije na temo »Človek in kovina '99«. Razstava je na ogled do vključno 27. oktobra letos.

Na razpis Fotografskega društva Jesenice je za bienalno razstavo fotografij prispelo 310 črno-belih in barvnih fotografij od 68 avtorjev iz Avstrije, Nemčije in Slovenije. Žirija v sestavi prof. Roman Savinšek, Kurt Batschinski in Marjan Kuček je za razstavo odbrala 24 črno-belih

fotografij 9 avtorjev in 46 barvnih fotografij 30 avtorjev ter določila avtorje za nagrade in priznanja. Za črno-bele fotografije je prvo nagrado prejel Branko Zorovič (FK Maribor), drugo nagrado pa je prejel Janko Kermelj (FK Tržič), tretjo nagrado pa je dobil Franci Sluga (FD Jesenice). Priznanja za črno-belo fotografijo so dobili Walter Kump (SK VOEST FS Linz, Avstrija), Günter Krüger (FK Nagold, Nemčija) in Danilo Jakovič (FS Moste Ljubljana). V kategoriji barvne fotografije na temo »Človek in kovina« je prvo nagrado dobil

Walter Kump (SK VOEST FS Linz, Avstrija), drugo nagrado pa sta prislužila Rajko Pavlič (FKVK Mavrica Radomlje) in Matej Rupel (FD Radovljica), tretjo nagrado pa so dobili Marjan Debelak (FK Jesenice), Ana Čeh (FK Žarek Sežana) in Philipp Haselmaier (FK Nagold, Nemčija). Jože Denko (FK Murska Sobota), Janez Kramar (FK Jesenice), Just Fink (FD Jesenice), Tomaž Lanišek (FKK »Anton Ažbe« Škofja Loka) in Janez Kosmač (FKVK Mavrica Radomlje) pa so prejeli priznanje za barvno fotografijo.

F. K.

REGIONALNA LIGA

SAK tretjič zaporedoma neporažen

Nedeljska tekma SAK proti Paschingu sicer ni imela kakih posebnih viškov, vseeno pa je SAK spet pokazal, da se mu ni treba bati moštev na vrhu lestvice. V prvem polčasu je prevladovala taktična igra v sredini, pri čemer so domačini sicer bili močnejši, toda vseeno niso prišli do dobrih možnosti. Šele v drugem polčasu so se nasprotniki iz Paschinga zbudili, toda tudi oni niso spravili žoge v mrežo, tako da je ostalo pri pravičnem remiju brez zadetkov, pri čemer rezultat zrcali tudi potek igre. Ekipi SAK se zahvaljujeta vodeči koroški moštvi v regionalni ligi Spittal

Nevarni napadalec Muharemović (SAK) tokrat ni zadel v mrežo

in Bleiberg, ki imata sedaj 2 oz. 4 točke prednosti pred Paschingom. V naslednjem krogu je za SAK na sporedu prestižni derbi proti Šentvidu (v soboto, 23. 10. ob 15.30 v Šentvidu).

Pliberčani so v tem krogu s potrebno srečo premagali ekipo iz Voitsberga z 1 : 0, s tem rezultatom pa so se povzpeli na 8. mesto. Situacija na lestvici je sedaj še posebno napeta, saj je med 4. in 14. mestom le 5 točk razlike!

PODLIGA-VZHOD

Končno spet zmaga za Bilčovs!

Zdaj je bil že skrajni čas za zmago Bilčovsa in zares je bila ekipa v tem krogu uspešna proti Velikovcu. Kar 4 : 1 se je glasil razveseljiv končni rezultat, za Bilčovs pa so zadel Strugger, Irsigler, Valadžić in Kuess.

1. RAZRED D

Klopinj na poti v podligo

Klopinjska ekipa je v tej sezoni odlično razpoložena, »žrtev« v tem krogu pa je bila ekipa iz Štebna, ki je z 0 : 5 prišla pod

Prejšnji teden je Zveza koroških partizanov prejela obvestilo, da je v Ljubljani umrl generalni polkovnik Franc Poglajen-Krajnc. Žalne, svečanosti 14. oktobra se je udeležil predsednik ZKP tov. Peter Kuchar, ki je v imenu svoje organizacije izrekel sožalje pokojnikov ženi in drugim svojcem.

Pokojnik je spadal med tiste vojaške kadre, ki so se v narodnoosvobodilni vojni od navadnih borcev razvili v visoke in najvišje poveljnice partizanske vojske. Za nas na Koroškem pa je ime Krajnc še posebej povezano s prvimi začetki oboroženega upora in boja proti nacifašizmu. O Krajncu in njegovem bataljonu smo zvedeli leta 1942. Takrat so Krajnčev bataljon na Gorenjskem ves teden hajkali in obkoljevali Nemci, belogardisti in domobranci. Kamor so partizani prišli, povsod so jih čakale zasede. Izkazalo se je, da je edini izhod iz obroča možen le po težki in nevarni poti preko Košute-Škrbine na Koroško. Po uspelem prehodu so se izmučeni borci Kranjčevega bataljona utaborili nad Robežem pri Apačah. Polegli so v svojem začasnem taboru, kuharji pa so po dolgem spet zakurili pod kotlom. Medtem ko so borci spali, pa so se esesovci iz policijske šole v Celovcu pritihtapili na Robež in napadli speče partizane. Prese-

nečeni borci so se hitro umaknili, sposobni komandant bataljona Kranjc pa jih je le nekaj sto metrov od napadenega tabora zbral in formiral v protinapad. Ko so Nemci že slavili zmago in so se hoteli polastiti partizanskega golaža, pa jih je bataljon s silnim krikom »juriš, juriš!« napadel in z močnim ognjem pognal v beg. Na kraju spopada so partizani zaplenili velike količine nemškega orožja in slavili prvi zmagoviti boj na ozemlju tretjega rajha.

Z Robeža je zmagoviti Kranjčev bataljon kar pri bellem dnevu nadaljeval pot proti Rebrici, mimo tovarne celuloze in preko Lobnika v Luče, kjer pa ga je pri Čemru in

Replnu spet čakala nemška zaseda. Vendar sta vodiča Franci Sveršina in Veglnov oče partizane peljala mimo zased, tako da kljub močnemu streljanju niso imeli izgub. Potem je Kranjčev bataljon nadaljeval svoj pohod preko Koroške na Štajersko.

Zmagoviti spopad Kranjčevega bataljona na Robežu je pomenil začetek oboroženega boja proti nacifašizmu na Koroškem. Takratni prihod slovenske partizanske vojske je dal veliko moralno podporo domačinom in jih vzpodbudil za organiziran upor. V tem smislu bomo tovariša Kranjca ohranili v častnem in hvaležnem spominu!

P. K.

kolesa. Podoben rezultat je uspel tudi Žitari vasi, ki je gostovala v Šmihelu. Domačini so se morali namreč vdati kar z 1 : 6, zaradi vratarških težav (v tej sezoni so dobili največ golov od vseh ekip v tem razredu!) pa so se Šmihelčani že skoraj navadili na visoke poraze. Kapelčani so s porazom (1 : 2) proti Grebinju zgubili stik z vrhom lestvice in so sedaj na 3. mestu. Rikarjani pa v »kletnem derbiju« premagali Šmarjeto z 2 : 1. T. G.

1. RAZRED D

1. Klopinj	12	9	3	0	34:11	30
2. Metlova	12	7	2	3	30:14	23
3. Železna Kapla	12	6	5	1	16:8	23
4. Grebinj	12	7	2	3	19:12	23
5. Žitara vas	12	5	4	3	25:15	19
6. Šmihel	12	6	0	6	22:29	18
7. Globasnica	12	5	2	5	19:14	17
8. Eitweg	12	3	6	3	13:12	15
9. Šentlenart	12	4	3	5	10:13	15
10. Šteben	12	4	1	7	13:23	13
11. Rikarja vas	12	4	0	8	15:24	12
12. Vovbre	12	2	4	6	16:27	10
13. Šmarjeta	12	2	3	7	8:20	9
14. Labot	12	1	3	8	5:23	6

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 82

Silvo Kovač

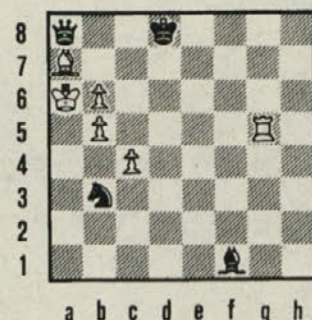
Študija 2000 (črni na potezi zmaga)

Nepovezane črne figure si prizadevajo zaustaviti prodor belega kmeta na b-liniji. Tudi položaj črnega kralja in dame na osmi vrsti sta v prid beli trdnjavi. Toda črni, ki je na potezi,

ne vrže puške v koruzo in z enkratnim manevrom preliči belega. Ob pravilni poti do zmage črnega bo tudi vam zaigralo srce na pragu drugega tisočletja!

Rešitev št. 81

Da bi aktiviral damo in lovca na belih diagonalah, je beli najprej žrtvoval kvaliteto s potezo 1.Th4! Po 1...Dh4: / na 1...Td2 2.De4! / sledi: 2.Dg6:+ Kf8 / na 2...Ke7 3.Dg7:+ Ke8 4.Dh8:+ z materialno prednostjo belega. / 3. Le6: v igro prihaja še belopoljni lovec. Na edino obrambo 3...De7 se aktivira še beli skakač 4.Sf5! in črni je izgubljen!

ŠENTJANŽ

Športno društvo vabi na slavlje 50-letnice

Športno društvo Šentjanž v Rožu, eno najstarejših in tudi najuspešnejših slovenskih društev na avstrijskem Koroškem, praznuje s slovesno prireditvijo v soboto, 23. oktobra, ob 19.30, v k & k-centru v Šentjanžu v Rožu 50-letnico svoje ustanovitve. Na sporedu slavnostne

prireditve, na katero so vabljeni vsi aktivni in podporni člani društva ter številni častni gosti, je mdr. tudi odlikovanje uspešnih kaderskih tekmovalcev v alpskem smučanju. Ob priliki 50-letnice pa je izšla tudi informativna brošura o delovanju ŠD Šentjanž v preteklih 50 letih.

Slavnostni govor bo imel dolgoletni predsednik društva dr. Tomi Partl, prireditev z bogatim kulturnim sporedom pa je s svojimi sodelavci organiziral poslujoči predsednik Hanzi Pscheider.

I. L.

ODBOJKA

Napeta tekma in zaslužena zmaga Dobljanov s 3 : 1

Ženska ekipa SK Dob je slavila dve zmagi

vici. Z vztrajnim delom in trenin-
gom in ob podpo-
ri navijačev je ta
cilj gotovo ure-
sničljiv.

Jasno, da so bi-
li navdušeni gle-
dalci in gledalke
zelo radovedni na
nastop domači-
nov, ki so se po-
leti močno okre-
pili. Cilj pred
tekmo pa se je
glasil osvojiti dve
točki. Pritisk na
Dobljane je bil
tako rekoč prisot-
en in domačini
so pričeli dokaj
nervozno. Po na-
peti in izenačeni

Pretekli konec tedna je bil v
KD v Pliberku veliki nastop
domačih odbojgarskih ekip.
Moška ekipa je v 1. zvezni ligi
gostila moštvo iz štajerskega
Fürstenfelda, ženska ekipa pa se
je pomerila v 2. zvezni ligi s
Krottendorffom in Hartbergom.
Sezonski cilj Dobljanov je
osvojitve šestega mesta na lest-

tekmi so prvi set odločili z
25 : 21 v svoj prid.

V drugem setu je Fürstenfeld
zaigral zelo korajžno in konse-
kventno. Točkovali so od vsega
začetka in niz tesno, vendar za-
služeno dobili s 25 : 22. Igra do-
mačinov je bila slabo organizi-
rana in opaziti je bila določena
živčnost, ki so se je otesli šele

v tretjem setu. Ta set so Doblja-
ni dobili s 25 : 22. V četrtem in
odločilnem setu so Dobljani po-
kazali, da so le bolj izkušeno in
tudi boljše moštvo. Ob podpori
številnih navdušenih navijačev
so domači odbojkarji prevzeli
inicijativo in pokazali, kdo je
gospodar na parketu. Set so do-
bili s 25 : 15. Pri Dobljanih sta
izstopala legionarja iz Slovaške
Boris Kempa in Robert Chochol-
ak ter legionarja iz Slovenije
Miha Kosl in Tomaž Pisnik.

SK Aich/Dob (kader): Ro-
bert Chocholak (1), Miha Kosl
(2), Wolfi Schmerlaib (3), Mar-
tin Micheu (5), Boris Kempa
(7), Tomaž Pisnik (8), Hubert
Gressl (9), Kurt Aschmann
(10), Wolfgang Burghardt (11)
in trener Vladimir Pridal (12).

Ženska ekipa je v razburljivi
tekmi premagala moštvo iz
Krottendorfa s 3 : 1 (25/27,
25/20, 25/12 in 25/19). Dan na-
vrh pa so z enakim rezultatom
premagale še Hartberg.

M. Štukelj

1. ZVEZNA LIGA (MOŠKI)

1. Tirol	3	3	0	9:0	6
2. B. Dunaj	3	3	0	9:3	6
3. Salzburg	2	2	0	6:1	4
4. SK Dob	3	2	1	7:4	4
5. Enns	3	2	1	7:4	4
6. SVS Sokol	2	1	1	3:3	2
7. H. Celovec	3	1	2	5:6	2
8. Fürstenfeld	3	0	3	1:9	0
9. Feldkirch	3	0	3	1:9	0
10. Hartberg	3	0	3	0:9	0

ŠAH

Vnovična zmaga šahistov SŠZ / Zveza Bank I

Prva ekipa SŠZ / Zveza Bank je
v drugem krogu koroškega ša-
hovega prvenstva 1999/2000
v podlgi-vzhod slavila drugo
zmago! V gosteh je premagala
ekipo Bekštanj II s 4,5 : 3,5 in
je tako edina ekipa, ki je še
neporažena. Na prvi deski je to-
krat za SŠZ igral Žiga Žvan iz
Kranja, ki je prav tako zmagal
kot novi igralec SŠZ Egon Per-

tot iz Trsta. SŠZ je po dveh
zmagah četrta na lestvici, na-
slednji nasprotnik pa je 30. ok-
tobra moštvo Pošte iz Celovca.

I. L.

POSAMEZNI REZULTATI:

Žiga Žvan – Seppi Gallob 1 : 0, Egon Pertot –
Jörg Ott 1 : 0, Arnold Hattenberger – Albert
Legat remi, Dunja Lukan – Harald Juritsch 0 :
1, Gorazd Živković – Pepi Gallob 1 : 0, Alek-
sander Lukan – Alojz Gallob remi, Rupert
Reichmann – Gerd Ulbing remi, Ivan Lukan –
Johann Mitsche 0 : 1

OSTALI REZULTATI 2. KROGA:

Trg I – IBS Celovec vzhod 16,5 : 1,5, Pošta Ce-
lovec II – Admira Beljak II 4,5:3,5

LESTVICA PO 2. KROGU:

1. Bekštanj I 10,5 točk (3 match-točke), 2. Ad-
mira Beljak II 10 (3), 3. Trg I 10 (3), 4.
SŠZ/Zveza Bank I 9 (6), 5. Pošta Celovec II 5,5
(3), 6. IBS Celovec I 3 (0)

ŠPORTNI TERMINI

PETEK, 22. 10. 1999

20.00, Hallein, ULSZ Rif – Od-
bojka: Lodron – SK Dob

SOBOTA, 23. 10. 1999

13.00, športni center deželne
bolnišnice (LKH) v Celov-
cu: 1. Super-trim-sedme-
roboj koroških vasi 1999
– 4. tekmovalje (ženske –
kegljanje, moški – tenis,
otroci – dart)

15.00, Šentvid ob Glini, go-
stilna Nagele – šah: SV
Raika Šentvid II – SŠK
Obir Železna Kapla I

15.30, Šentvid/Glina, nogom-
etni stadion: SV Šentvid –
SAK

19.30, Šentjanž v Rožu, k & k
center: uradna slovesnost
ob 50-letnici ŠD Šentjanž

TOREK, 26. 10. 1999

14.00, gostilna Podobnik v
Spodnji Beli pri Železni
Kapli: uradna slovesnost
ob 20-letnici SŠK Obir
(zvezdna vožnja »Skozi tri
doline« – informacije pri
SŠZ, tel. 0463/318510 oz.
0676/5173045)

14.00, Pliberk, športna dvora-
na KD – odbojka: SK Dob
– Bayernwerk Dunaj

DNEVI VARČEVANJA WELTSPARTAGE

Ugodne obresti
Individualno svetovanje za naložbe
Internetbanking

Günstige Zinsen
Individuelle Vermögensberatung
Internetbanking

Veselimo se vašega obiska!
Wir freuen uns auf Ihr Kommen!

ELBA

ELBA internet

electronic-banking

brezplačno za vse
gratis für jeden

www.zvezaabank.at

POSJILNICA-BANK
ZVEZA BANK

Banka, ki povezuje!
Die Bank, die verbindet!